

Dep. Legal: C 1909-2014

MES DA CIENCIA!

Consulta todas as datas na axenda de Cultura da Xunta de Galicia: www.cultura.gal/axenda

LINGUA E CIENCIA

Do 3 ao 15 de novembro
Exposición “Arte e Ciencia”. Galería Sargadelos, de Santiago de Compostela. Para ilustrar e aprofundar no diálogo entre a ciencia e as artes, preséntase unha mostra de obras e autores representativos de distintos movementos artísticos desde a cultura castrexa ata as obras actuais en 3D. Organiza: Asociación Igaciencia (Institución Galega de Ciencia) e Secretaría Xeral de Política Lingüística. De 10:30 a 14:00 h e de 16:30 a 20:30 h.

17 de novembro
Xornada de celebración da Ciencia en Galego. Homenaxe á figura de José Rodríguez, coñecido como o *matemático de Bermés*, a quen se lle dedica este ano o Día da Ciencia en Galego. Organiza: Secretaría Xeral de Política Lingüística.

Concurso de programación “Inventa en Galego”, destinado a grupos de alumnos e alumnas de centros educativos de nivel ata bacharelato e formación profesional de grao medio, inclusive. Os participantes deben facer un programa en App Inventor, este ano, fixándose nos sensores do móbil, orientación, acelerómetro, localización etc. O prazo de presentación remata o 9 de novembro de 2014, en www.igaciencia.eu

MES DA CIENCIA NAS BIBLIOTECAS ESCOLARES

As bibliotecas escolares son unha fonte de recursos e oportunidades para a aprendizaxe en todos os campos do coñecemento... tamén na ciencia. Por iso, nos dous últimos cursos a Consellería de Cultura, Educación e O.U. está a enfatizar o papel da biblioteca no achegamento á lectura de textos de divulgación científica e, máis concretamente neste curso 2014/15, aos textos relacionados coas matemáticas. Tras a difusión do cartel *Ler ciencia na biblioteca escolar*, na programación 2013/14, *Biblioteca escolar... matemático!!!* é o lema elixido este ano para animar a descubrir as posibilidades que ofrecen as bibliotecas dos centros educativos para saber máis das matemáticas. E así o recolle a o cartel da campaña nas bibliotecas escolares galegas, no que o ilustrador David Pintor propón unha biblioteca matemática polos catro costados.

MALETAS VIAXEIRAS CIENTÍFICAS

Para este comezo do curso, a Asesoría de Bibliotecas Escolares, da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, puxo á disposición dos centros educativos unhas maletas viaxeiras “científicas” sobre matemáticas, ás que se sumarán outras sobre ciencias naturais, bioloxía e xeoloxía, así como de física e química.

V XORNADAS DE BIBLIOTECAS ESCOLARES DE GALICIA

O 7 e o 8 de novembro lévase a cabo en Santiago unha nova edición das xornadas de bibliotecas escolares.

A conferencia inicial, “A mazá (envenenada) de Brancaneves”, correrá a cargo de Ricardo Gómez, matemático, profesor de Matemáticas e autor de libros de divulgación científica. E presentaranse nelas experiencias arredor das matemáticas na ou coa biblioteca escolar, como as do IES Alexandre Bóveda (Vigo) *Matemáticas, biblioteca escolar e proxecto lector* ou *Xogando coas matemáticas, actividades complementarias desde a biblioteca escolar para eliminar estereotipos negativos relacionados coas matemáticas*, do IES Pazo da Mercé (As Neves, Pontevedra). Tamén se desenvolverán dúas mesas sobre biblioteca escolar e ciencia, nas que se exporán as experiencias e propostas do IES A Xunqueira II (Pontevedra), do CEIP de Cespón (Boiro, A Coruña), do CEIP Alexandre Bóveda (Rondela, Pontevedra) e do CEIP Vilar de Barrio (Vilar de Barrio, Ourense).

Texto do científico Ángel Carracedo con motivo da celebración do Mes da Ciencia

Un grande empresario dicíame non hai moito tempo: “Aos científicos valorarannos aquí cando algún se faga moi rico cos seus achados”.

A min non me parece que os galegos valoren pouco a ciencia e os seus científicos. Ao contrario, penso que estamos entre as profesións mellor consideradas. Temos a gran sorte de que a xente da nosa terra valora o traballo e a dedicación aos demais por riba de todo.

Tampouco creo que ningún científico teña entre os seus obxectivos facerse rico. O seu tesouro é o coñecemento e a súa ilusión buscar o porqué das cousas. A súa gran ledicia prodúcese cando fan un descubrimento que lles dá respostas ás preguntas que se fixeron e que ninguén fora quen de albiscar.

Gustaríalles traballar na súa terra, pero para iso precisan medios para investigar e un salario que lles permita vivir. Non lles importa que non sexa moito o que gañen, pero si que o proxecto, o grupo onde traballan e o ambiente sexa estimulante.

E temos que procurar entre todos que estas condicións se dean aquí. O noso número de investigadores é aínda moi baixo e as condicións nas que se desenvolve o seu traballo distan moito de ser comparables coas dos países máis desenvolvidos.

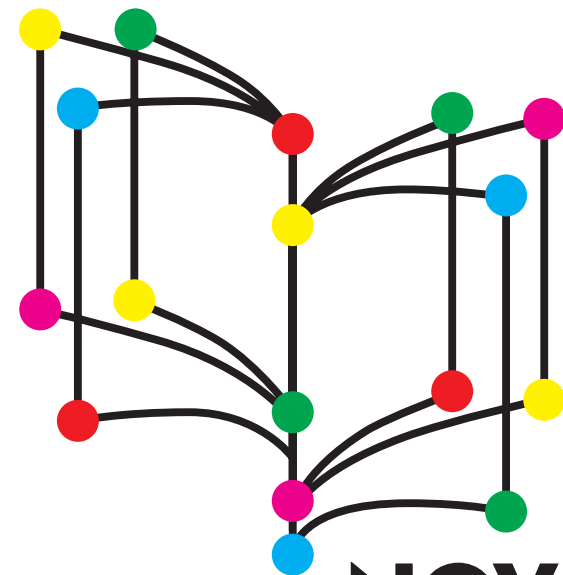

E é preciso cambiar esta situación. A investigación é o motor do desenvolvemento e da riqueza dos pobos, e temos que procurar reter o noso talento e mesmo captar novo talento do exterior.

Tamén temos, os propios científicos, que integramos máis na sociedade, na nosa cultura, no noso sistema produtivo, e sobre todo contar o que estamos facendo.

Cos anos cada vez concédolle máis importancia a divulgar a ciencia. Facela é importante, pero tanto ou máis é contar que sabemos e tantos e tantos misterios e problemas que aínda non conseguimos chegar a entender. Saber isto é a única maneira de que a xente valore o que os científicos fan, pero sobre todo é a única maneira de comprender o mundo que nos rodea e poder xulgar criticamente o que nos din, o que é igual que ser máis libres.

E para chegar á xente da nosa terra hai que facelo no nosa lingua. “Sentímolo noso”, escribía unha mestra dun dos institutos (o meu favorito) onde cada vez que podo lles vou contar o que facemos aos alumnos. Entusiasmo e proximidade son a clave da divulgación científica, e que te sintan coma eles, do seu mundo, coa nosa fala, é a garantía para que a ciencia se aprecie aínda máis e moitos dos nosos rapaces queiran dedicarse a ela.

NOVEMBRO MES DA CIENCIA EN GALEGO NAS BIBLIOTECAS

MES DA CIENCIA LER E VIVIR A CIENCIA EN GALEGO!

Programación de actividades de divulgación científica, da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria

XUNTA DE GALICIA

MES DA CIENCIA NAS BIBLIOTECAS PÚBLICAS

Consulta as datas na axenda de Cultura da Xunta de Galicia www.cultura.gal/axenda

BIBLIOTECA DE GALICIA. Cidade da Cultura de Galicia

Sábado 8 de novembro ás 17:00 h.

Obra de teatro *Que traballo tan curioso!* Para público familiar. A ciencia pode ser divertida e aparecer onde menos o esperas: na cociña, no baño, na escola, no parque... A través da peza teatral *Que traballo tan curioso!* os máis pequenos resolverán situacións cotiás a través de argumentos científicos e rigorosos que nos deixarán coa boca aberta (adultos incluídos). Duración: 1 hora. Auditorio da Biblioteca e Arquivo de Galicia. Entrada libre ata completar a capacidade (150 prazas).

Sábado 15 de novembro ás 17:00 h.

Obradoiro científico *Banquete nun castro*, para maiores de 16 anos. Que comían os galegos hai mais de 2000 anos? Como podería ser un banquete nun castro? Unha viaxe por diferentes pratos do menú dun castro seguindo as evidencias e pistas que nos ofrece a arqueoloxía. Cada asistente poderá fabricar a súa propia peza de vaixela castrexa, empregando as técnicas orixinais baixo as indicacións de ceramistas expertos. En colaboración co Instituto de Ciencias do Patrimonio (INCIPIT-CSIC). Biblioteca e Arquivo de Galicia. Duración: 3 horas. 60 prazas. Inscripción previa no web www.cidadedacultura.org

Sábado 22 de novembro ás 17:00 h.

Obradoiro científico *Sal de mesa nos océanos*. Pensaches algunha vez no sal que tes na casa? O sal de mesa é normalmente mariño, de feito a auga do mar é salgada pero... é igual de salgada noutros lugares? Estas e outras cuestións terán resposta neste obradoiro no que, mediante sinxelos experimentos, se explicaran os procesos que afectan a formación das correntes mariñas. Para nenos e nenas de 6 a 12 anos (os nenos de entre 6 e 8 anos deberán ir acompañados dun adulto). Desenvolvido en colaboración co Instituto de Investigacións Mariñas (IIM-CSIC). Biblioteca e Arquivo de Galicia. Duración: 2 horas. 60 prazas. De balde con inscrición previa no web www.cidadedacultura.org

Sábado 29 de novembro ás 17:00 h.

Obradoiro científico *Cambio climático: experimentado con CO2*. De 12 a 16 anos. Imaxina poder seguir a pegada do carbono na Terra, recoñecelo e saber onde se atopa e como se forma... Un obradoiro de experimentos para mostrar procesos da vida cotiá regulados polo carbono. Desenvolvido polo Instituto de Investigacións Agrobiolóxicas de Galicia (IIAG-CSIC). Duración: 2 horas. 60 prazas. De balde, tras inscrición no web www.cidadedacultura.org

BIBLIOTECA PÚBLICA DA CORUÑA MIGUEL GONZÁLEZ GARCÉS

Do 27 de outubro ao 17 de novembro de 2014.

Exposición “Prestige, crónica negra dun modelo enerxético insostible”. Mostra desenvolvida polo Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia, sobre a catástrofe ambiental do petroliero *Prestige*. Visitable en horario de 8:30 a 20:30 h de luns a venres e de 10 a 14 h aos sábados.

Sábado 29 de novembro.

Obradoiros de ciencia para a mocidade “Ciencia e maxia”, para maiores de 9 anos. Unha actividade divertida de difusión da figura do Padre Feijoo, na conmemoración do 250.º aniversario do seu pasamento. Imparte: Ceo Aberto. No salón de actos da biblioteca. Dúas sesións: de 11:15 a 12:15 h e de 12:45 a 13:45 h. Non se precisa inscrición previa.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE LUGO

Do 3 ao 30 de novembro.

Mostra bibliográfica “Ciencias forenses e criminoloxía”. Centro de interese multisoprote (libros, DVD, revistas, recursos en liña), no vestíbulo da biblioteca.

Do 3 ao 30 de novembro.

Exposición “Corpus hipocraticum e Roma bellum”. Como vivían nos tempos do imperio de Roma? Que coñecementos tiñan os antigos poboadores dos castros? Unha recreación histórica, cultural e científica da vida dos romanos e castrexos, organizada pola asociación cultural Terra Copora. Visitable en horario de luns a venres de 9:00 a 21:00 h e aos sábados de 10:00 a 14:00 h.

Venres 14 de novembro ás 18:00 h.

Espectáculo “O que a maxia esconde”. O que parece maxia ás veces oculta outra realidade máis sinxela: a ciencia.

Neste espectáculo veremos como a auga desaparece, como os líquidos cambian de cor, como a auga se converte en neve en segundos... e moitos trucos máis. Actividade aberta para todos os públicos, ata completar a capacidade. No salón de actos.

Venres 28 de novembro ás 18:00 h.

Obradoiro “Ciencia na cociña”, para nenos/as de 4 a 12 anos. Como fritir un ovo sen aceite e sen calor? Aprende como a ciencia ensina outras formas de cociñar. Na sala multiúsos. Con inscrición previa (20 prazas).

12 de decembro ás 19:30 h.

Conferencia de Ángel Carracedo “A revolución xenómica”. Que é o ADN? Que é o xenoma? O científico Ángel Carracedo achegaranos algunhas respostas e falaranos do impacto que o coñecemento do xenoma das especies, particularmente do xenoma humano, está a ter noutras disciplinas como a xustiza, a medicina, a veterinaria, a bioloxía ou mesmo no coñecemento da nosa historia. No salón de actos. Entrada libre ata completar a capacidade.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE PONTEVEDRA ANTONIO ODRIOZOLA

Do 3 ao 23 de novembro.

Exposición “Áreas Mariñas Protexidas”. Froito do aproveitamento do home dos recursos que o mar ofrece e do seu poder de asimilación de residuos, as augas foron sufrindo unha degradación cada vez máis alarmante. Desá necesidade de protexer os ecosistemas mariños nacen as áreas mariñas protexidas que o Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia e a Fundació Territori i Paisatge expoñen nesta mostra realizada coa colaboración da Xunta de Galicia e que se acompaña con fondos bibliográficos da biblioteca. Visitable en horario de luns a venres de 9:00 a 21:00 h e os sábados de 10:00 a 14:00 h.

Do 3 ao 30 de novembro.

A ciencia é divertida, centro de interese sobre ciencia. Na sala infantil.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE OURENSE

Luns 10 de novembro ás 18:30 h.

Especial Día da Ciencia: *Experimentos de andar pola casa para descubrir o/a científico/a que levas dentro*. Contada e laboratorio de experimentos a cargo de Garabatos. Para nenos e nenas de 7 a 12 anos.

Do 3 ao 30 de novembro.

Ciclo de exposicións “Un paseo pola ciencia”. Cada semana, unha mostra bibliográfica relacionada coa ciencia, na sala infantil. Os libros expostos pódense levar en préstamo ao remate da exposición.

Do 3 ao 8 de novembro:

Ollando cara ao pasado: arqueoloxía, prehistoria, antigas civilizacións

Do 10 ao 15 de novembro:

Poboadores do planeta

Do 17 ao 22 de novembro:

Inventos e descubrimentos científicos

Do 24 ao 29 de novembro:

Ollando ao futuro: os avances tecnolóxicos

Ciclo Cine e memoria: celebrando o Día da biblioteca e o Mes da ciencia con paixón documental. Organizado polo Cineclube Padre Feijoo coa colaboración do Instituto Goethe. Entrada libre e de balde ata completar a capacidade.

Venres 24 de outubro ás 18:00 h.

Na busca da memoria

Venres 31 de outubro ás 18:00 h.

Enchufa e reza

Venres 7 de novembro ás 18:00 h.

Particle fever

Venres 21 de novembro ás 19:30 h. **Reunión do Club de Ciencia da Biblioteca**.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE VIGO JUAN COMPAÑEL

Do 5 ao 29 de novembro.

Exposición “Inventos científicos: breve historia”. Na sala infantil, mostra sobre os inventos que revolucionaron o mundo.

Xoves 13 e venres 14 novembro ás 17:30 h.

Unha tarde de ciencia mariña na Biblioteca Pública de Vigo Juan Compañel, para nenos/as de 2 a 6 anos. Proxección de dous audiovisuais *Kaleid@Labs*, sobre os polbos e os cabaliños de mar, e obradoiros científicos *A maxia das lupas binoculares* e *Toca, toca!* Desenvolvido coa colaboración do Instituto de Investigacións Mariñas IIM-CSIC de Vigo e a Unidade de Cultura Científica do CSIC en Galicia. Os participantes tamén participarán na creación dun mural mariño. Duración: 1h:30.

Venres 7 e 21 de novembro.

No **Club de Literatura Infantil**, lectura do libro *Historia de una gaviota y del gato que le enseñó a volar*, de Luis Sepúlveda e realización de actividades relacionadas co medio.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE SANTIAGO ÁNXEL CASAL

Do 3 ao 30 de novembro.

Mes de Astronomía en colaboración co Observatorio Astronómico Ramón M.ª Aller da USC. Actividades de divulgación da astronomía para todas as idades os mércos 12, 19 e 26 e o xoves 27 de novembro.

Martes 11 de novembro ás 19:00 h.

Conferencia “CERN: un exemplo de ciencia para a cidadanía”, a cargo do profesor Ramón Cid, que falará do CERN, o Laboratorio Europeo de Física de Partículas Elementais que ten como obxectivo estudar a física fundamental, a busca da orixe e dos compoñentes últimos da materia. No salón de actos. Entrada libre ata completar a capacidade.

Xoves 13 de novembro ás 19:00 h.

Charla-coloquio “Videoxogos, tecnoloxía e familia”, a cargo de IMAXIN, sobre como compartir o lecer dixital entre pais e menores e como introducir as novas tecnoloxías no espazo familiar dunha maneira segura e responsable. No salón de actos. Entrada libre ata completar a capacidade.

Luns 17 de novembro ás 19:00 h.

Conferencia “Acurtando distancias entre ciencia e sociedade en Ecoloxía”, a cargo de Luís Navarro, profesor titular do Departamento de Bioloxía Vexetal e Ciencias do Solo da Universidade de Vigo, sobre a importancia da transferencia de información entre científicos e sociedade. No salón de actos. Entrada libre ata completar a capacidade.

Luns 17 de novembro ás 19:00 h.

Obradoiros infantís de ábaco e cálculo mental, seguindo o programa Aloha Mental Arithmetic. Actividades nas que se combinarán a aprendizaxe da aritmética mental a través do uso e visualización do ábaco con xogos didácticos e interactivos. Dous obradoiros: un para nenos/as de 5 a 7 anos (10 prazas) e o outro, a rapaces de 8 a 13 anos (10 prazas). Inscripción previa no 881 999 401 ou no mostrador de información da Biblioteca. Na sala infantil.